

**Национална програма за превенция и защита от домашното
насилие за 2024 - 2026 г.**

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 01.08.2024 г. - 15.08.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #10479-K

Област на политика: Архив - Държавна администрация

Тип консултация: ---

Вносител: Министерски съвет и неговата администрация

Тип носител: Национално

Националната програма за превенция и защита от домашното насилие за 2024 – 2026 г. е основен стратегически документ с обществена значимост за представяне на мерките, които ще изпълняват институциите през тригодишния период от 2024 г. до 2026 г., въз основа на одобрените приоритетни дейности за финансиране в областта на домашното насилие.

Националната програма се приема от Министерския съвет, съгласно чл. 6е, ал. 4 от Закона за защита от домашното насилие и се разработва от Националния съвет за превенция и защита от домашното насилие (НСПЗДН), чрез неговия секретариат, отдел „ПЗДНСЕИВВГО“ към главния секретар на Министерския съвет.

Към момента е в процес на разглеждане от Съвета за развитие и е обсъдена преди това на заседание на НСПЗДН.

Настоящият проект на Националната програма съдържа основните дейности в областта на превенцията и защитата от домашното насилие на всички отговорни институции в държавата.

Обществените консултации се провеждат в 14 дневен срок от публикуването на Националната програма, съгласно чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове, предвид че срокът за приемане на програмата от Министерския съвет изтече и 30 дневните консултации биха забавили допълнително нейното приемане.

Лице за контакт: Емилия Александрова, и.д началник на отдел „ПЗДНСЕИВВГО“, тел: 02/940 21 68, e.alexandrova@government.bg

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерски съвет и неговата администрация

Адрес: София, бул. “Княз Александър Дондуков ” № 1

Електронна поща: gis@government.bg

Полезни връзки

Съвет за административната реформа - <https://www.strategy.bg/bg/advisory-boards/203/view>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на доклад - вер. 1.0 | 01.08.2024](#)

[РМС - вер. 1.0 | 01.08.2024](#)

[Проект на Национална програма за превенция и защита от домашното насилие за 2024 – 2026 г - вер. 1.0 | 01.08.2024](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

Автор: Елисавета Новакова (13.08.2024 23:57)

Бюджет

Как смятате бюджета?!

Например за администриране и поддържане функционирането на НТЛД 116 111 и чат приложението към нея сте заложили 22 420 лв за 2024 години.

Очакват 19 обаждания на ден, средно едно на час. Линията функционира в режим 24/7. Заложената сума за заплата ли е или за бонус към заплатата на някой, който обслужва междудругото и линията?! Поне трима трябва да работят, ако не и петима, за да се спазва работното законодателство. Това са 622 лв на месец при трима служители или 275 лв на месец при петима служители, обслужващи линията. Или тази сума е за техническа поддръжка на линията, или ваучери за храна, или за какво?!

От друга страна за „Правна клиника“ сте заложили бюджет 90000 лв на година при 150 индивидуални срещи за „Информирание и консултиране“ и „Застъпничество и посредничество“ на година, или 600 лв за една примерна консултация.

Реално сметката излиза, и единият и другият прави една консултация средно за 600 лева, но единият е ангажиран на пълно работно време цяла година, а другият прави по три консултации на седмица предполагам с уговорен час?! Трите консултации на място за София ли са планирани или за цялата страна или в цената влиза и транспорт из страната, хотел и режими?!

При психологическо и правно консултиране става още по-интересно. 250 000 лв са планирани за 150 консултации, тоест 1666 лв на консултация. Това е тарифата за годишен консултативен курс или какво?! Ако приемем, че един час консултация е 60 лв, то това е годишен курс с две консултации на месец... Или консултантите освен консултации ще правят и други неща, но ще се отчитат все едно правят само консултации и другите неща ще правят за трети "безплатно"?!

Като гледам какви данни сте заложили, някои дейности може да бъдат спестени, заради липса на ефективност, липса на адекватно заплащане на положението труд от специалист или прекалено висока тарифа.

Моля да направите примерна разбивка на заложените бюджет и да споменете какви разходи смятате точно да поемете.

Автор: Елисавета Новакова (13.08.2024 22:49)

програми за преодоляване на агресията и гнева 2

Агресията и гневът, които водят до домашно насилие, могат да имат множество коренни причини. Те често са резултат от сложна комбинация от психологически, социални и биологични фактори. Ето някои от основните причини:

1. Психологически Фактори

- **Ниска самооценка:** Лица с ниска самооценка могат да проявяват агресия, за да компенсират чувството за недостатъчност или неуспех.
- **Травматичен Опит:** Предишни травматични преживявания, като насилие в детството, могат да повлияят на поведението на възрастните и да водят до агресивни реакции.
- **Невъзможност за управление на емоциите:** Лица, които имат затруднения с разпознаването и управлението на собствените си емоции, могат да се превърнат в агресивни.
- **Психични разстройства:** Някои психични разстройства, като антисоциално разстройство на личността или биполарно разстройство, могат да допринесат за агресивно поведение.

2. Социални Фактори

- **Социална и семейна среда:** Израсналите в насилствени или конфликтни семейства често възприемат агресията като нормален начин за разрешаване на конфликти.
- **Социални и икономически стресори:** Финансови трудности, безработица или социална изолация могат да увеличат стреса и да водят до агресивни реакции.
- **Културни норми и модели:** Култури или общности, които нормализират или насърчават насилието и доминирането, могат да повлияят на индивидуалното поведение.
- **Съществуваща социална нетърпимост:** Агресията може да бъде насочена към определени социални групи или индивиди, които се възприемат като заплаха или причина за стрес.

3. Биологични и Генетични Фактори

- **Неврохимични нарушения:** Дисбаланси в невротрансмитерите, като серотонин или допамин, могат да повлияят на контрола на импулсите и агресивността.
- **Генетични предразположения:** Някои изследвания показват, че генетичната предразположеност може да играе роля в склонността към агресивно поведение.

4. Фактори на Личността

- **Импулсивност:** Лица, които имат трудности с контролирането на импулсите си, са по-предразположени към агресивно поведение.
- **Модели на поведение:** Хора, които са научени да реагират агресивно или да разрешават конфликти чрез насилие, са по-склонни да повтарят тези модели в зряла възраст.

5. Стрес и Лични Трудности

- **Лични и междуличностни конфликти:** Непреодолени конфликти в отношенията, стрес от ежедневните проблеми или неизпълнени очаквания могат да доведат до изблици на гняв и агресия.
- **Физическа и психическа умора:** Постоянна умора и стрес могат да намалят способността на индивидите да се справят с конфликти и емоции по

здравословен начин.

Разбирането на тези фактори е ключово за разработването на ефективни стратегии за предотвратяване и справяне с домашното насилие. Подходите за решаване на проблема трябва да бъдат многопластови и да включват работа със семейството, общността и личността на индивидите.

Може да направите едни въпросници и да проследите какви са първопричините за гнева и агресията

Автор: Елисавета Новакова (13.08.2024 22:48)

програми за преодоляване на агресията и гнева

Дишане дълбоко, отиване в съседната стая за пет минути или на разходка в гората...

Важни са първопричините за агресията и гнева - проучили ли сте кои са те?!

Ето какво казва изкуственият интелект

Програми за Преодоляване на Агресията и Гнева

1. Курсове за Управление на Гнева

- **Психообразователни Семинари:** Обучение по техники за разпознаване на тригери за агресия и начини за контрол на гнева.
- **Терапевтични Групи:** Групова терапия, която помага на участниците да изразят и обработят своите чувства в безопасна среда.

2. Психотерапия и Консултиране

- **Индивидуална Терапия:** Работа с лицата за разбиране на корените на тяхната агресия и разработване на стратегии за управление на емоциите.
- **Когнитивно-Поведенческа Терапия (КПТ):** Помага на хората да идентифицират и променят разрушителните модели на мислене, които водят до агресивно поведение.

3. Образование и Развитие на Социални Умения

- **Обучение по Социални Умения:** Развитие на умения за ефективна комуникация, сътрудничество и решаване на конфликти.
- **Развитие на Емоционална Интелигентност:** Помага на хората да разпознават и разбират своите и чуждите емоции, което води до по-добро управление на гнева.

4. Подкрепа за Промяна на Поведението

- **Подкрепящи Групи:** Групи за само-помощ, които предоставят възможност на участниците да споделят опити и получават подкрепа от други, които преминават през подобни предизвикателства.
- **Курсова Подкрепа:** Краткосрочни и дългосрочни курсове за развитие на умения и техники за управление на агресията.

Тези програми трябва да бъдат адаптирани към нуждите на конкретните общности и индивиди, за да бъдат ефективни и устойчиви. Важно е също така да се осигури постоянна обратна връзка и оценка на техния успех и да се правят корекции на базата на реални резултати.

Автор: С. В. (08.08.2024 10:32)

Коментар 3

Към Цел 1: Повишаване информираността, чувствителността и знанията на органите на съдебната власт и органите на МВР по проблемите на домашното насилие

Бих я формулирала по-различно, предвид вече многото проведени обучения и практика по темата, все пак не е първа среща с проблема на насилието:

Повишаване/Поддържане/ на експертизата на органите на съдебната власт и органите на МВР за работа с лицата, подаващи сигнали за извършено домашно насилие спрямо тях

Към Цел 2: Повишаване информираността и чувствителността на заинтересованите страни по проблемите на домашното насилие

Показателят за наблюдение към целта визира сякаш единствено българското общество, което означава, че трябва да промените формулировката на целта или пък тази на показателя. Бих я записала като - „Продължаване на/Разширяване на кръга на действията и мерките за повишаване на информираността на българското общество/заинтересованите страни по проблемите на домашното насилие“

Към Показатели към Цел : Дял на респонденти, които са на мнение, че има форми на агресия в семейството, които се приемат за нормални в България (т.е. основният ви показател за ефективност ще е отново непредставително изследване и това колко души смятат, че формите на агресия (агресия и насилие не е едно и също) в семейството не са нормални? Виждайки в програмата към кого са насочени обученията и от там кои са заинтересованите страни, считам че показателят тук може да се промени и да обхване и други групи. Твърде далечна е връзката да обучавате например педагози за разпознаване и разбиране на насилието и накрая да изследвате мнението на случайни хора, за да ви кажат дали смятат, че формите на насилие в семейството са нормални. Някак няма логика интервенцията да е върху една група, а да питате друга група за това какво мислят за проблема като цяло.

Към Цел 3: Осигуряване на по-добра (по-добра спрямо кое?) защита на пострадалите лица и предоставяне на по-качествени услуги за пострадалите и извършителите на домашно насилие

Бих я променила по следния начин:

Осигуряване на навременна, ефективна и съобразена с нуждите на пострадалите лица защита, чрез усъвършенстване на законодателството и повишаване на качеството на социалните услуги, насочени към пострадалите и извършителите на домашно насилие.

Към Показател към Цел 3: Дял на респонденти, които по-скоро или изцяло не вярват, че полицията и правосъдната система в България могат да се справят с домашното насилие

Може ли да измервате „по-добрата“ защита и „по-качествените“ услуги с проучване с непредставителна извадка отново? Чие мнение ще изследвате - мнението на лицата със заповед за защита, мнението на лицата в кризисните центрове, гражданите, срещнати случайно на улицата? Мнението на обществото не винаги отразява действителната ситуация, защото много често е то не е базирано на експертиза и факти, а е изкривено под въздействие на невярна публична информация.

Към Очакван резултат към Дейност 1 от СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ПРОГРАМИ ЗА ПРОЕДОЛЯВАНЕ НА АГРЕСИЯТА И СПРАВЯНЕ С ГНЕВА ЗА ИЗВЪРШИТЕЛИ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ, КОИТО ВКЛЮЧВАТ СОЦИАЛНО И ПСИХОЛОГИЧЕСКО КОНСУЛТИРАНЕ

Дейностите са в изпълнение на Цел 3,

Намален брой инциденти/случаи на домашно насилие - вече имате случаи на домашно насилие, поради което тези лица посещават този консултативен център, така че по-скоро тук търсите намален брой на последващи инциденти/случаи на домашно насилие, извършени от лицата, посещаващи

тези програми).

Подобрена емоционална регулация. - този показател малко е с друг характер и стои не на място между статистическите данни и междуинституционалните отношения; В единия случай описват резултат на индивидуално ниво, в друг на национално, групирайте ги поне. Отделно на индивидуално ниво очакваните резултати биха били много повече, така че е безсмислено да се споменава само 1.

Подобрени междуинституционални отношения.

Устойчивост на инициативата.

Повишена осведоменост и ангажираност. - на кого и относно какво? Този показател е валиден за всяка дейност, но тук говорим за пряка работа с извършителите)

Автор: С. В. (08.08.2024 10:31)

Коментар 2

4. Коментар към текст: Служителите на Агенцията за социално подпомагане също са се обучавали през 2023 г. основно във Фондация "Асоциация Анимус" – 2 обучения на тема „Защита на правата на жените и младите момичета от полово базирани престъпления - домашно насилие и промени в ЗЗДН“ с общо 26 обучени служители и 1 обучение на тема „Насилие над деца и домашно насилие - разпознаване, интервенция и междуведомствено сътрудничество“ с 12 обучени служители. (**крайно малък брой обучени социални работници от АСП по двете теми. Социалните работници са основните лица, които оказват подкрепа на жертвите и би следвало всеки социален работник да премине обучение по темата, което да се провежда поне на всеки 2 години). За разлика от останалите ангажирани институции, които имат по-скоро регулираща роля в отношенията между жертва и насилник, то тук имаме основно подкрепяща такава. Работата на социалните работници също така се характеризира с по-голяма продължителност на работа във времето, а не в рамките на делото или противодействие на конкретен акт на насилие.**

5. Коментар към текст: Домашното насилие и насилието, основано на пола са сред най-често срещаните престъпления в световен мащаб (**Би било добре да базирате това изречение на изследване и да се каже на кое място е или сред кои други се нарежда, за да се акцентира или как се променя в годините).**

6. Коментар към текст: Главна дирекция „Национална полиция“ изпълнява проект на тема „Иновативни решения за ограничаване на домашното насилие“ - „ИЗИДА“ (Innovative Solutions to Eliminate Domestic Abuse - ISEDA), финансиран по програма „Хоризонт Европа“ на ЕС.

...

Срок на изпълнение септември 2022 г.- август 2025 г. **(Проектът е започнал през септември 2022 г. През август 2024 г., т.е. 1 година преди края му, би следвало да споделите нещо конкретно, какво е постигнато по него. Какви са реалните действия, които до момента са се случили по проекта за 2 години? Ако нямате информация, тогава потърсете и я напишете. Иначе би било достатъчно само да напишете, че има такава програма и да оставите линк-а към нея).**

6. Коментар към текст: Проучване на общественото мнение „Домашното насилие в българското общество (януари 2024)“ на Изследователски център "Тренд", проведено сред 1016 пълнолетни български граждани между 17 и 24 януари 2024 г. по метода на прякото полустандартизирано интервю "лице в лице" показва, че общо 18% от българите **(изследването представително ли е или не, защото ако не е, тогава уточнете - 18% от участниците и не правете такива генерализации, че българите вярват/смятат и т.н., а уточнявайте - участниците в изследването, анкетираните и т.н.) ...**

7. Коментар към текст: Според 25% обидите, псувните **(може би е по-добре да използвате друг език в официален документ и да я замените с "използване на цинизми или вулгарни обръщения")** и заплахите не представляват форма на домашно насилие.

Автор: С. В. (08.08.2024 10:30)

Коментар

Като цяло бих казала, че документът е твърде общо написано и с много генерализации. Сякаш е дипломна работа на студент, който търси обем страници, а не съдържание. За мен лично, като бивш социален работник и човек, запознат с този проблем, това е един стандартен текст, с общо съдържание, без да надгражда вече взетите мерки до момента. Колко години жертвите ще трябва да живеят в същата насилствена среда, докато ние основно информираме и събуждаме сензитивността на специалистите, защото това е основният акцент в мерките. Така както е описано, обученията са начални и само служат за повишаване на информираността.

Надявам се, програмата да показва единствено слабост в умения за писане, а не липса на умения за работа по проблемите на домашното насилие. Целта на такива програми не е да бъдат красиво или общо написани, а да показват воля и желание за справяне с проблема. Не е нужно да са дълги документи, а да са точни и конкретни - да назовават ясно и конкретно проблема, да казват какво е направено до момента и какво ще се прави (нови и продължаващи дейности).

Наблюдава се известна липса на съответствие между цели, дейности, показатели и измерители. Остава усещане, че това е първа програма за

превенция и защита от домашното насилие и специалистите никога не са били обучавани до момента.

В обосновката описвате единствено брой обучени, но не и ефективност на обученията. Никъде не се казва сега обученията към кого са насочени - към специалисти, които ще бъдат включени за първи път или надграждащи обучения; супервизия; въвличане на медиаторите или пък за придобиване умения за медиация от социалните работници, предвид че им се налага да работят с такива случаи.

Защо нищо не се предвижда за работа с работодателски организации например или мерки за осигуряване на заетост на жертвите, след възстановяване от насилието (в посока превенция и овластяване). Жените, жертви на насилие често са финансово зависими от насилника и тази им зависимост ги спира да търсят изход. Повдигането на дискусиата с работодателските организации в посока изграждане на патньорство ще е огромна стъпка за овластяването на жертвите и независим живот.

Доста общ документ, който ако изтрием периода, за който е валиден, ще бъде приложим за всеки предишен такъв. Липсват спецификите на актуалните проблеми, които се срещат (увеличаване на случаите, характеризиращи се с изключителна жестокост и водещи до смърт.) Да, изпълнили сте задължението си да имате такава програма на национално ниво, но тя не носи усещане за ефективност, воля и по-задълбочено разбиране на проблема, което трябваше вече да имате след толкова обучения.

Конкретните ми коментари ми по програмата са следните:

1. Коментар към текст: **Насилието има много форми - от физическо и сексуално насилие, които най-често се свързват с него, до пренебрегване, обиди, заплахи, тормоз и друго психическо насилие. Обществото, изследователите, ... В началото би следвало да оправдаете причината за нуждата от тази програма. Считам, че бихте могли да бъдете много по-конкретни и да цитирате поне публичните случаи на тежки форми на домашно насилие, завършили със смърт. Цитирайте дори имена, за съжаление има достатъчно много известни смъртни случаи, за да може тази програма да стане близка на всеки и да разбере колко необходима е тя. Такива общи формулировки биха допринесли единствено за обем текст, който всеки гражданин би пропуснал да прочете, защото е ненужен.**

2. Коментар към текст: **Анализът на данните, които представяме са на базата на различни източници, които са цитирани и са периода 2022-2023 г. Те показват, че тенденцията да нарастват случаите на домашно насилие се запазва и през 2023 г. - Защо не коментирате дали тенденцията да нарастват случаите не се дължи всъщност на по-голяма разпознаваемост от страна на хората на проблема, както и на това жертвите да търсят помощ? Т.е. увеличаването на броя не е непременно негативна тенденция, а може би по-**

голямо разпознаване на проблема и търсене на защита. По-малкото случаи преди години по-скоро говорят за това, че насилието оставаше въкъщи, заключено зад вратите на дома.

3. Коментар към текст: През 2023 г. от домашно насилие са пострадали общо 2 211 лица (спрямо данните на коя администрация са тези данни и какво значи пострадали - т.е. потърсили помощ в ДСП/ОЗД; на НТЛД или телефонната линия за насилие; или това са лицата спрямо които има влязла в сила заповед за незабавна защита?).

История

Начало на обществената консултация - 01.08.2024

Приключване на консултацията - 15.08.2024

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.